

Pozměňovací návrh k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

1. Znění pozměňovacího návrhu

Bod 1. Za odst. 3 § 3 se doplňuje nový odstavec 4, který zní:

„Veřejný funkcionář nesmí být ovládající osobou osoby, jež

- (i) nezveřejnila svou vlastnickou strukturu až po skutečné majitele¹ či není součástí takto zveřejněné vlastnické struktury jiné právnické osoby, nebo
- (ii) nezveřejnila účetní závěrku nebo obdobný dokument o hospodaření obsahující údaje o obratu, zisku a daně ze zisku za příslušné účetní období² či údaje o této osobě nebyly zahrnuty do konsolidované účetní závěrky či obdobného dokumentu jiné právnické osoby a rozděleny podle jednotlivých zemí, nebo
- (iii) je součástí skupiny, jejíž součástí je osoba, jež nezveřejnila některý z údajů uvedený v předchozím bodě (i) nebo (ii), a jejíž globální míra korporátního zdanění podle účetních dokumentů odpovídající podílu údaje o výši daně z příjmu za běžnou činnost a údaje o výši hospodářského výsledku před zdaněním³, případně u zahraničních právnických osob podílu údaje o výši daně ze zisku a zisku², za příslušné účetní období, jež jsou obsažené v posledních zveřejněných dokumentech uvedených v předchozím bodě (ii), je nižší než 10 %, není-li tato skupina ve ztrátě; pro účely tohoto zákona se rozumí skupinou síť obchodních korporací, jednotek či jiných právnických osob, entit či uspořádání, přímo či nepřímo ovládaných skutečným majitelem¹, přičemž skutečný majitel není součástí skupiny pro účely výpočtu globální míry korporátního zdanění na základě účetních předpisů;“

¹ § 4, odst. 4 zákona 253/2008 Sb., proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, v platném znění

² Řádek 1 (daň ze zisku nebo ztráty snižená o výši odložené daně za předchozí účetní období) a řádek 15 (zisk nebo ztráta po zdanění) vzorového formuláře pro výkaz zisku a ztráty uvedený v příloze V či VI účetní směrnice 2013/34/EU.

³ Příloha 2 vyhlášky 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, v platném znění, položka Výsledek hospodaření před zdaněním a položka Q. Daň z příjmů za běžnou činnost – splatná (Q.1.) či Příloha 3 téže vyhlášky, položka Výsledek hospodaření před zdaněním a položka L. Daň z příjmů za běžnou činnost – splatná (L.1.).

Bod 3. Do odst. 1 § 23 se doplňuje nové písmeno a), které zní:

„v rozporu s § 3, odst. 4 je veřejný funkcionář ovládající osobou osoby uvedené ve zmíněném ustanovení“;

Existující písmena a) až e) se označují jako b) až f).

Bod 2. V § 23 se za odst. 5 doplňuje nový odst. 6, který zní:

„Za přestupek podle § 23, odst.1, písm. a) nelze uložit pokutu; do okamžiku, než veřejný funkcionář zcizí podíl na osobě uvedené v 3, odst. 4, nesmí vykonávat svoj funkci.“

2. Zdůvodnění pozměňovacího návrhu

V květnu 2015 představila Transparency International Česká republika spolu se spolkem Lexperanto projekt TAXPARENCY směřující k rozkrytí vlastnických a daňových struktur společností se sídlem v ČR a potenciálně v celé EU (www.taxparency.eu). V dnešním globálním prostředí totiž představuje veřejná znalost toků, kudy proudí kapitál, základní kámen jakéhokoli moderního demokratického systému. Realita je ovšem taková, že veřejné orgány mají dnes jen velmi malé možnosti učinit si celkový obrázek o vlastnických a daňových strukturách rozsáhlých skupin společností. Riziko odhalení praktik vyhýbání se daňovým povinnostem, odklánění veřejných peněz, financování ekonomické kriminality stejně jako privatizace funkcí státu je tak velmi nízké, pokud se tyto praktiky provádějí prostřednictvím neprůhledných korporátních a daňových struktur.

Usnesení Evropského o zavedení transparentnosti, koordinace a konvergence daňových politik v Evropské unii ze 16. prosince 2015, jejímž spoluzpravodajem je i český europoslanec Luděk Niedermayer¹, obsahuje dvě doporučení, jež jdou stejným směrem jako principy návrhů TAXPARENCY. Doporučení C.3. (Protiopatření vůči společnostem, jež využívají daňové opatření) požaduje, aby společnosti, jež využívají agresivních daňových praktik, neměly přístup k veřejným prostředkům či veřejným zakázkám poskytovaných členskými státy či institucemi Evropské unie a rovněž jim byl zamezen přístup k určitým fondům EU. Doporučení A.2. poté navrhuje zavedení značky pro společnosti, jež nevyužívají nekalých daňových praktik. Získání evropské značky na základě podmínek definovaných na evropské úrovni by mělo být dobrovolné a mělo by být možné pouze, pokud by dané společnosti splnily požadavky na rámec podmínek stanovených národními či evropskými právními předpisy.

Jestliže je společensky nepřípustné, aby společnosti, jež se účastní agresivních daňových praktik získávaly veřejné prostředky, je obdobně nepřípustné, aby veřejní funkcionáři, jež řídí veřejné instituce rozdělující veřejné prostředky, a zároveň jsou v konečném důsledku odpovědní za fungování státu, z pozice skutečných majitelů ovládali a či měli rozhodující vliv na společnosti či skupiny společností. Je-li veřejným funkcionářům, jež jsou financováni z daní a jež jsou odpovědní za řízení veřejných institucí rovněž financovaných z daní občanů, dovoleno vlastnit a ovládat obchodní společnosti a jiné právnické osoby z pozice většinového majitele (ovládající osoby), není přípustné, aby tyto obchodní společnosti či skupiny společností měly neprůhledné vlastnické a daňové struktury a používaly agresivní praktiky

¹ Usnesení Evropského parlamentu: Zavedení transparentnosti, koordinace a konvergence do politik v oblasti daně z příjmu právnických osob, 2015/2010/INL, 16.12.2015,
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0457+0+DOC+XML+V0//CS>

daňového plánování s cílem vyhýbat se placení korporátní dani a přesouvat prostřednictvím těchto struktur zisky do daňových rájů. Celková míra korporátního zdanění takových společností či skupin vyplývající z účetních dokumentů proto nesmí být nižší než 10 %².

Hlavním kontrolním mechanismem navrhované úpravy transparentnosti vlastnické a daňové struktury společností či skupin společností ovládaných veřejnými funkcionáři bude kontrola veřejností. Tato kontrola bude umožněna prostřednictvím taxparentní značky, kterou může jakákoli společnost získat, pokud prostřednictvím taxparentní internetové aplikace zveřejní svou vlastnickou strukturu až po konečné skutečné majitele a účetní závěrky nebo obdobné dokumenty, které uvádějí, kolik procent ze zisku daná společnost či skupina společností odvedla státu. Taxparentní internetová aplikace bude veřejná a díky interaktivnímu charakteru taxparentní značky si kdokoli bude moci zjistit informace o vlastnické a daňové struktuře společnosti, jež značku získala, jednoduchým „rozkliknutím“ taxparentní značky umístěné na domovské stránce dané společnosti či skupiny společností. Více informací o taxparentní značce lze nalézt na www.taxparency.eu

3. Odkaz na aktuální znění návrhu zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

Poslanecká sněmovna: tisk č. 564

<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=564&CT1=0>

Vláda (čj. OVA 520/15)

<https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=KORN9TPJHHW8>

STŘET ZÁJMŮ

§ 3

(1) Veřejný funkcionář je povinen zdržet se každého jednání, při kterém mohou jeho osobní zájmy ovlivnit výkon jeho funkce. Osobním zájmem se pro účely tohoto zákona rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři, osobě blízké veřejného funkcionáře, právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejného funkcionáře zvýšení majetku, majetkového nebo jiného prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu.

~~(1) (2) Dojde-li ke střetu veřejného zájmu řádného výkonu funkce ve veřejném zájmu se zájmem osobním, nesmí veřejný funkcionář upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit. Osobním zájmem se pro účely tohoto zákona rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři osobní výhodu nebo zamezuje vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu.~~

~~(2) (3) Veřejný funkcionář nesmí ohrozit veřejný zájem tím, že~~

² Historicky během středověku až do raných dob novověku byla zvyková daňová sazba v evropské kulturní oblasti ve výši právě 10 %. V latině: decenia, v angličtině: tithe, ve francouzštině: dixième, v němčině: das Zehnt, v češtině: desátek.

- a) využije svého postavení, pravomoci nebo informací získaných při výkonu své funkce k získání majetkového nebo jiného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou osobu,
- b) se bude odvolávat na svou funkci v záležitostech, které souvisejí s jeho osobními zájmy, zejména s jeho povoláním, zaměstnáním nebo podnikáním, nebo
- c) dá za úplatu nebo jinou výhodu ke komerčním reklamním účelům svolení k uvedení svého jména, popřípadě jmen a příjmení nebo svolení ke svému vyobrazení ve spojení s vykonávanou funkcí.

